

کنترل شیمیایی بیماری بلایت فوزاریومی سنبله گندم

بولتن ترویجی شماره MS-B-W8

نگارنده:

محمد علی آقاجانی

کارشناس ارشد بیماری شناسی گیاهی، بخش تحقیقات گیاه پزشکی، مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان گلستان، گرگان

بیماریهای گندم را می توان از نظر مدیریت مبارزه شیمیایی به دو گروه بیماریهای برگ و بیماریهای سنبله تقسیم نمود. در سال جاری به علت تاخیری که در زمان کاشت گندم در اکثر مناطق استان ایجاد شد، ظهور بیماریهای شایع آن نیز دیرتر از سالهای گذشته اتفاق افتاد. بنابراین در اکثر موارد، نیازی به مبارزه شیمیایی مستقل علیه بیماریهای برگ و احساس نگردد. اما بر اساس بازدیدهای انجام شده، بیماریهای برگ مهمی نظیر کپک برفی صورتی و سپتوریوز برگ و سنبله (ناشی از *Stagonospora nodorum*) در بسیاری از مزارع در مرحله رشدی بعد از ظهور سنبله دیده شده و در کنار آنها بیماریهای طوقه و ریشه نیز در بعضی مزارع (به ویژه مناطق مرطوبتر) مشاهده شده است. توصیه های زیر با هدف کنترل بیماریهای سنبله به ویژه بلایت فوزاریومی گندم ارایه می گردد اما برای کنترل سایر بیماریهای یادشده نیز موثر خواهد بود. نکته بسیار مهم، توجه به زمان دقیق سمپاشی است که بر اساس مرحله رشدی گیاه گندم در مورد هر مزرعه می تواند متفاوت باشد.

۱- توصیه می گردد حتی الامکان از سمپاش های جداگانه برای سمپاشی قارچکش ها و علفکش ها استفاده گردد، اما از آن جایی که معمولاً از یک نوع سمپاش برای هر دو منظور استفاده می گردد، باید به این نکته توجه داشت که علفکش ها باید با قطرات درشت و قارچکش ها با قطرات ریزتر بر روی گیاه پاشیده شوند. بنابراین با افزایش فشار سمپاش در مورد قارچکش ها باید اندازه مناسب قطرات را ایجاد نمود.

۲- زمان مناسب سمپاشی در طول روز، صبح یا عصر می باشد. سمپاشی در این دو موقع، باعث بهره گیری از شبنم موجود در روی گیاه به عنوان آب اضافی شده، احتمال بادبردگی سم را کاهش می دهد و خطر گیاه سوزی ناشی از تابش مستقیم آفتاب نیز کمتر می شود.

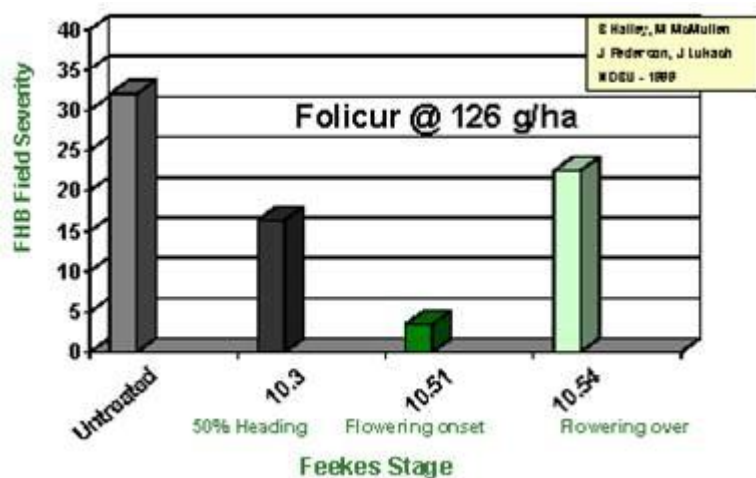
۳- در مورد گندم دوروم و جو، جهت ایجاد پوشش یکنواخت بر روی سنبله و کنترل بهتر بیماری، حجم محلول سمی را بیشتر در نظر بگیرید.

- ۴- مناسب ترین زمان مبارزه در گیاه گندم نان و دوروم، مرحله رشدی BBCH 61 (برابر با فیکس 10.51) یعنی آغاز گلدهی و زمان ظهور نخستین پرچمها از سنبله (شکل ۱) می باشد. سمپاشی گندم در این مرحله رشدی، تاثیر بهتری نسبت به سایر مراحل رشدی داشته است (شکل ۲).
- ۵- مناسب ترین زمان مبارزه در گیاه جو، مرحله رشدی BBCH 55-57 (برابر با فیکس 10.3 تا 10.5) یعنی زمان خروج ۵۰ تا ۷۰ درصد سنبله می باشد.
- ۶- از یک مویان مناسب نظیر سیتووت (با دوز نیم در هزار) به همراه قارچکش استفاده نمایید.
- ۷- مناسب ترین قارچکش قابل توصیه برای این منظور آلتوکمبی است اما قارچکش های فولیکور، آلتو، تیلت و آلرت نیز کنترل مناسبی را به دنبال خواهند داشت.
- ۸- سمپاشی گندم در زمان یادشده در مزارعی که تاکنون سمپاشی نشده اند و دارای بیماریهای برگ و ساقه می باشند، نیز موثر خواهد بود.

تصاویر

شکل ۱- سنبله گندم که در مرحله ابتدای گلدهی (BBCH 61) می باشد. اولین پرچمها از گلها خارج شده اند.

شکل ۲- مقایسه تاثیر سمپاشی گندم با قارچکش فولیکور در سه مرحله رشدی ۵۰ درصد سنبله (فیکس ۱۰.۳)، آغاز گلدهی (فیکس ۱۰.۵۱) و پایان گلدهی (فیکس ۱۰.۵۴) بر شدت بیماری بلایت فوزاریومی سنبله.

رفرنس:

آفاجانی، م. ع. ۱۳۸۶. کنترل شیمیایی بیماری بلایت فوزاریومی سنبله گندم. بولتن ترویجی